

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

17 май 1988 година *

„Авторско право – Противопоставяне на даването под наем на видеокасети”

По дело 158/86

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕИО, от Østre Landsret, Копенхаген (Дания), по спора, висящ на този съд между

Warner Brothers Inc.,

Metronome Video Aps,

и

Erik Viuff Christiansen

относно тълкуването на членове 30, 36 и 222 от Договора за ЕИО относно противопоставянето на носител на изключителни права в Дания на отдаването под наем, в тази страна, на видеозапис, пуснат в продажба в друга държава-членка от този носител на изключителните права или с негово съгласие,

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. Bosco, председател на състав, изпълняващ длъжността председател, г-н O. Due и г-н J. C. Moitinho de Almeida, председатели на състав, г-н T. Koopmans, г-н U. Everling, г-н K. Bahlmann, г-н Y. Galmot, г-н R. Joliet и г-н F. Schockweiler, съдии,

генерален адвокат: г-н G. F. Mancini,

секретар: г-н J. A. Rompre, помощник секретар,

като взе предвид становищата, представени:

- за дружествата Warner Borthers Inc. и Metronome Video Aps, от адв. Johan Schlüter, адвокат от адвокатската колегия на Копенхаген,

- за г-н Erik Viuff Christiansen, от адв. Niels Gangsted-Rasmussen, адвокат от адвокатската колегия на Копенхаген,

- за датското правителство, от г-н Laurids Mikaelson, правен съветник в датското министерство на външните работи, в качеството на представител,

* Език на производство то: датски.

- за правителството на Обединеното кралство, за което се явява г-жа S. J. Hay, Treasury Solicitor в Лондон, в качеството на представител,

- за френското правителство, за което се явява Г-н Gilbert Guillaume, директор по правните въпроси в министерството на външните работи, в качеството на представител,

- за Комисията на Европейските общности, за която се явява г-н Johannes Føns Buhl и г-н Giuliano Marengo, членове на правната служба на Комисията, в качеството на представители,

предвид доклада за съдебното заседание и вследствие устната фаза на производството от 1 октомври 1987 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 26 януари 1988 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 11 юни 1986 г., постъпило в секретариата на Съда на 1 юли 1986 г. Østre Landsret, Копенхаген, е поставил, на основание член 177 от Договора за ЕИО, преюдициален въпрос относно тълкуването на членове 30 и 36 от Договора за ЕИО, с цел да се уточни в каква степен едно национално законодателство относно авторските права върху отдаването под наем на видеокасети е съвместимо със свободното движение на стоки.

2. Този въпрос е поставен в рамките на спор между дружествата Warner Brothers (наричано по-надолу „Warner”) и Metronome Video (наричано по-надолу „Metronome”) на г-н Erik Viuff Christiansen.

3. Warner, носител в Обединеното кралство на авторските права върху филма „Never say never again”, който той е произвел в тази страна, отстъпва управлението на правата върху видеопродукцията в Дания на Metronome.

4. Видеокасетата на въпросния филм е в продажба в Обединеното кралство с разрешението на Warner. г-н Christiansen, който управлява магазин за видеокасети в Копенхаген е купил един екземпляр в Лондон с цел да го отдава под наем в Дания и го внесъл във въпросната държава-членка с тази цел.

5. Въз основа на датското законодателство, което разрешава на автора или на продуцента на едно музикално или кинематографично произведение да предприеме действие за възпрепятстване на отдаването под наем на видеозаписи на това произведение, дотогава докато той не даде разрешение в този смисъл, Warner и Metronome са издействали решение от Byret, Копенхаген, което забранява на г-н Christiansen да отдава под наем тази видеокасета в Дания.

6. В рамките на производството, започнато пред него, Østre Landsret е решил да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Дали разпоредбите на част втора, дял I, глава 2 на Договора за ЕИО относно премахването на количествените ограничения между държавите-членки, а именно членове 30 и 36 във връзка с член 222 от Договора, трябва да бъдат тълкувани в смисъл, че носителя на изключително право (авторско право) върху една видеокасета пусната законно в продажба от носителя на правото или с негово съгласие в държава-членка, където според националното законодателство в областта на авторското право, той не може да забрани (препродажбата или) отдаването под наем, губи правото да се противопостави на отдаването под наем на тази видеокасета, в друга държава-членка в която този филм е бил законно внесен, когато законодателството на тази държава-членка в областта на авторските права разрешава такава забрана. Без да прави разлика между видеокасетите произведени на нейна територия и тези, които са внесени и без същевременно да пречи на вноса на самите видеокасети?“

7. За по-пълно представяне на фактите на спора по главното производство, приложимото национално законодателство и становищата, представени пред Съда, се прави позоваване на доклада за съдебното заседание. Тези елементи от делото са упоменати по-нататък само доколкото са необходими за изготвяне на мотивите на Съда.

8. С този въпрос националният съд цели да разбере дали членове 30 и 36 от Договора се противопоставят на приложението на национално законодателство, което дава възможност на автора да подчини на своето разрешение отдаването под наем на видеокасети, когато тези видеокасети вече са били пуснати в продажба с негово разрешение в друга държава-членка, чието законодателство разрешава на автора да контролира първата продажба, без да му дава правото да забрани отдаването под наем.

9. Трябва да се отбележи, че за разлика от националното законодателство относно авторското право, което е довело до Решението от 10 януари 1981 г. (по дело Musik-Vertrieb Membran, 55 и 57/80, Recueil, стр. 147), това, което е в основата на настоящия преюдициален въпрос не позволява на автора да получи допълнителни суми за действителния внос на записи на защитени произведения, пуснати в продажба с негово съгласие в друга държава-членка, или да създава всякакви пречки за внос и препродажба. Прерогативите, които дава на автора националното законодателство, за което става дума, могат да се прилагат единствено, след като операцията по вноса е била осъществена.

10. Въпреки това, трябва да се констатира, че пускането в търговското разпространение на видеокасети се осъществява не само чрез продажби, но също така все повече и чрез отдаването под наем на частни лица, собственици на видеоапаратура. Правото да се забранят тези отдавания под наем в една държава-членка следователно е в състояние да повлияе на търговията с видеокасети в тази държава, и по този начин непряко да се отрази на търговията с тези продукти в Общността. Законодателство от типа

на това, което е в основата на спора, трябва оттук нататък съгласно постоянната съдебна практика на Съда, да се смята за мярка, чийто резултат е сходен с количествено ограничение, забранено от член 30 от Договора.

11. Трябва оттук нататък да се разгледа дали подобно законодателство може да се счита за оправдано на основание защитата на индустриалната и търговската собственост по смисъла на член 36, израз, който така както Съдът е отсъдил в своето Решение от 6 октомври 1982 г. (по дело Coditel, 262/81, Recueil, стр. 3381), включва и литературната и художествената собственост.

12. Трябва в това отношение да се отбележи, първо, че националното законодателство, за което става дума се прилага независимо от това дали видеокасетите са произведени на място или са внесени от друга държава-членка. Това, което е определящо за приложението му е видът на сделката с видеокасети, а не техният произход. Следователно подобно законодателство само по себе си не осъществява никаква произволна дискриминация в търговията между държавите-членки.

13. Следва да се посочи също така, че художествените произведения могат да бъдат обект на търговско използване, или чрез публично представяне, или чрез възпроизвеждане и пускане на пазара на записите, направени от тях, както е в случая с кинематографичните произведения. Тези две основни права на автора, по-точно изключителното право за представяне и изключителното право за възпроизвеждане, не са поставени под въпрос от разпоредбите на Договора.

14. Трябва също така да се вземе предвид появата, оповестена от Комисията, на специфичен пазар на отдаване под наем на тези носители, който е различен от пазара на тяхната продажба. Съществуването на този пазар се явява възможно благодарение на различни фактори, каквито са: подобряване на методите за производство на видеокасети, което е увеличило тяхната здравина и срок за използване, както и осъзнаването от страна на зрителите на факта, че те рядко гледат видеокасетите, които са закупили, и накрая, относително високата покупна цена. Този пазар на отдаване под наем на видеокасети се отнася до по-широка публика от този на продажбата и представлява в дадения момент един голям потенциален източник на приходи за авторите на филми.

15. Въпреки това е видно, че разрешавайки изплащането на авторски права единствено по повод продажбите, както на частни лица така и на лица, които отдават под наем видеокасети, не е възможно да се осигури на авторите на филмите заплащане, което да бъде в съответствие с количеството на отдаванията под наем, които действително са реализирани, и което запазва за тези автори една задоволителна част от пазара за отдаване под наем. Точно това обяснява, че както напомня Комисията в своите обяснения, някои национални законодателства неотдавна организираха специфична защита на правото на отдаване под наем на видеокасети.

16. Законови разпоредби от този вид се явяват, следователно, оправдани от грижата за защита на индустриалната и търговската собственост в смисъла на член 36 от Договора.

17. Ответникът по главното производство, който се позовава, както на Решение от 22 януари 1981 г. (по дело Dansk Supermarked, 58/80, Recueil, стр. 181), така и на Решение от 10 януари 1981 г. (по дело Musik-Vertrieb Membran, посочено по-горе) поддържа тезата, че авторът е свободен да избере страната, където да пуска в обращение своето произведение. Ответникът припомня, че авторът е направил избор съгласно своя интерес и следователно трябва да вземе предвид факта, че законодателствата на някои държави-членки, за разлика от тези на други държави-членки, му дават изключително право да се противопостави на отдаването под наем на записа на произведението му, след като последното е пуснато в продажба с негово съгласие. При тези условия един автор, който е пуснал в продажба видеокасата на филм в една държава-членка, където законодателството не му признава никакво изключително право относно отдаването под наем (както е в случая със спора по главното производство), трябва да приеме последствията от своя избор и изчерпването на правото му да се противопоставя на отдаването под наем на тази видеокаета, в която и да е друга държава-членка.

18. Този довод не би могъл да бъде взет предвид. От казаното по-горе следва, че когато националното законодателство признава на авторите едно специфично право върху отдаването под наем на видеокасети, то това право би било изпразнено от съдържание, ако носителя не би бил в състояние да разреши отдаването под наем. Не бихме могли следователно да приемем, че пускането в обращение от един автор на видеокасети, които включват едно от неговите произведения, в една държава-членка, която не защитава специфичното право върху отдаването под наем, може да има отражение върху правото, признато на същия автор от законодателството на друга държава-членка, да се противопостави в тази страна на отдаването под наем на тази видеокаета.

19. При тези условия, на въпроса на националния съд трябва да се отговори, че членове 30 и 36 от Договора не се противопоставят на прилагането на национално законодателство, което дава на автора право да обуслови със своето разрешение отдаването под наем на видеокасети, когато става дума за видеокасети, които вече са пуснати в обращение с негово съгласие в друга държава-членка, чието законодателство позволява на автора да контролира първата продажба, без да му дава възможност да забранява отдаването под наем.

По съдебните разноски

20. Разноските, направени от датското правителство, от правителството на Обединеното кралство, от френското правителство и от Комисията на Европейските общности, което са представили становища на Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен

установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпроса, отправен от Østre Landsret, Копенхаген, с Определение от 11 юни 1986 г., реши:

Членове 30 и 36 от Договора не се противопоставят на прилагането на национално законодателство, което дава на автора право да обуслови със своето разрешение отдаването под наем на видеокасети, когато се отнася за видеокасети, които вече са пуснати в обращение с негово съгласие в друга държава-членка, чието законодателство позволява на автора да контролира първата продажба, без да му дава право да забранява отдаването под наем.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 17 май 1988 година.

Подписи